

CENA 80 EK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
z str. 1, 2, 3. m. 300, w tekście m. 250
Nekrologi 300 mk. zwyczajnie 150 mk.

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 26 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po pol.

PRENUMERATA WYNOSI

• Kaliszu miesięcznie 1500 Mk.
Z odnośnikiem do domu 1800 Mk.
• w prowincji: orzeszka
rocznicowa 2200 Mk.
Zagranicą 4500 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 80 Mk.

№ 265 (7304)

Wtorek, dnia 21 Listopada 1922 r

Rok XXX

Stylowy

Dziś, dnia 20 listopada 1922 r.

Tylko 3 dni.

Wielka premiera.

CZARNA PANTERA

Nadzwyczajny, wspaniały dramat w 2 serjach 10 aktach wyświetlane jednocześnie przez artystów Stanisławskiego teatru w Moskwie—Jermoljewa. Treść 1 serji—1) Brandes utalentowany rzeźbiarz. 2) Bakszejew: artysta Moskiewskiego teatru. 3) Adriana, jej żona. 4) Czarow. 5) Karolina Standel, matka Adriany. 6) Stojanowiczówna malarka. 7) Orłowa. 8) Martin. 9) Panow. 10) Weis Hansen. Treść 2 serji—1) Atelier Stojanowiczówny. Początek o godzinie 5,30. Premiera o godzinie 5. Pod zarządem kinematograficznym „Corso” w Warszawie.

S A L A O G R Z A N A N A

Dr. P. KLINGER
SPECJALISTA
chorób wenerycznych i skórnych
.. (analizy krwi na syfilis) .. 1402
przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7,
w niedziele i święta od 11—1. Towarowa 3, I p.

LABORATORJUM
CHEMICZNO - BAKTERJOLOGICZNE
D-ra med. S. WALCHOWICZOWEJ
z Radomia, przeniesione do
Kalisza Al. Józefiny № 13, II piętro
WYKONYWA wszelkie analizy w zakresie
diagnozyki lekarskiej wchodzące (analizy
krewi na syfilis i inne). Czynne codziennie
od 9—1 i od 3—6.
Z chorób wewnętrznych i dziecięcych przy-
jęcia między 4—7 po południu.

TELEGRAMY.

**W sprawie oświadczeń osób
wybranych do Sejmu lub Se-
natu.**

WARSZAWA. Generalny Komisarz wyborczy podaje do wiadomości, że na podstawie art. 98 ordynacji wyborczej do Sejmu i art. 1 ordynacji do Senatu, osoby wybrane na posłów do Sejmu lub Senatu jednocześnie w kilku okręgach z listy państwowej lub z okręgów powinny złożyć oświadczenie na ręce generalnego komisarza wyborczego, z której listy mandat przyjmują. Jeżeli takie oświadczenie nie zostanie złożone w ciągu 7 dni od daty wejścia tego rozporządzenia ogłoszonego w „Monitorze Polskim”, to generalny komisarz wyborczy ustala na zasadzie art. 98 art. 2 Ordynacji wyborczej, który mandat poseł, względnie senator zatrzymuje, o oraz wystawia list wierzycielny następcom na tych listach, gdzie mandat zostanie zwolniony. Nadmieniam się przytem, że oświadczenie nie może być składane za pośrednictwem osób postronnych, chociażby upoważnionych. Dla uniknięcia zwiłki należy zgłaszać wspomniane oświadczenie bezpośrednio na ręce generalnego komisarza wyborczego, nie zaś na ręce przewodniczących, którzy nie mają prawa wystawiać list wierzycielnych następcom.

Oświadczenia mają być składane w ten sposób, nawet w tych wypadkach, gdy jedna i ta sama osoba zostanie wybrana posłem do Sejmu i senatu. Osoba taka stosownie do art. 144 ordynacji wyborczej przed złożeniem oświadczenia, który mandat przyjmuje nie może wejść ani do Sejmu, ani do Senatu, a po upływie trzech

miesiący od wyborów nie złożenia oświadczenia, następuje wygaśnięcie obu mandatów.

Ponieważ jest rzeczą pożądaną, aby Sejm i Senat na pierwszych posiedzeniach zebrał się w komplecie, przeto osoby wielokrotnie wybrane w zespół w jaknajkrótszym czasie zgłaszać się ze wspomnianymi oświadczeniami na ręce generalnego komisarza wyborczego.

(—) w zast. DEBINSKI.

Mussolini niema stu głosów większości

RZYM. Izba deputowanych głosowała nad votum nieufności dla rządu. Mimo szalonej presji Mussoliniego, dostał on tylko 95 głosów większości. Przeciw faszystom głosowało 116 posłów,—za: 206.

Wybory w Anglii skończone

LONDYN. Ustalone rezultaty wyborów: konserwatyści zdobyli 344 mandaty, Labour 143 niezależni liberali 60, narodowi liberali 52 mandaty, inne partie 6 mandatów.

Dwie wyspy poszły na dno oceanu

GDANSK. Z Nowego Jorku donoszą, że pobrzeże Chili nawiedziło nowe trzęsienie ziemi, przyczem miały się zapaść 2 wyspy. Cała ludność tych wysp, złożona z Polinezyjczyków znalazła śmierć w falach.

Projekt nowej kolei

WARSZAWA 20. W zainteresowanych kołach poruszono sprawę budowy nowej kolei żelaznej, łączącej Częstochowę z Sieradzem. Tor kolejowy wyciągnąłby się przez miasteczka: Kłabuck, Krzypice, Rudniki, Wieluń i Złoczew, ułatwiając z Dąbrową Górniczą, Poznaniem i Pomorzem.

79,000,000.000 deficytu kolejowego na rok przyszły

WARSZAWA 20. Ministerjum kolei ukończyło już układanie preliminarza budżetowego na rok 1923. Wydatki przewidziane są na sumę 1144 miljardy, z tego wydatki osobowe wyniosą 302 miljardy, inwestycje 292 miljardy, wyniosą wydatki rzeczowe.

Dochody kolei na rok przyszły przewidywane są w wysokości 773 miliardów.

Stąd widać, że sam niedobór eksploatacyjny wyniesie 79 miliardów marek.

Nie ulega wątpliwości, że o ile nie zajdą jakieś niespodziane pomysły zmiany w naszych bolączkach walutowych ów preliminarzowy niedobór urośnie w rzeczywistości, gdyż wydatki po większą się znacznie niż preliminarzowane dochody.

Wyrok w sprawie Fedaka.

LWÓW. Wczoraj posiedzenie trybunału trwało bez przerwy od g. 9 do 18 i pół. Pierwsze pytanie, czy Stefan Fedak jest winien, że 25 września 1921 r., we Lwowie w czasie uro-

czystości otwarcia Targów Wschodnich i nastroju patrijotycznego uroczystością wywołanego w zamiarze pozbawienia życia Naczelnika Państwa, Józefa Piłsudskiego i lwowskiego wojewody Kazimierza Grabowskiego z ukrycia z tyłu,

zatem sposobem zdradziecko podstępny, wśród tłumy trzykrotnie zbliżona strzelił z rewolweru do Naczelnika i wojewody Grabowskiego, przyczem wojewodę ciężko na ciele uszkodził, przedsięwziął zatem działanie prowadzące do rzeczywistego wykonania zbrodni, a wykonanie teje jedynie wskutek przypadku i nadejścia obcej przeszkody nie nastąpiło? sędziowie przysięgli odpowiedzieli twierdząco 11 głosami, równocześnie 7 głosami wykreślono słowa do Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, a dalej „z ukrycia z tyłu sposobem zdradziecko podstępnym wśród tłumy” oraz „w czasie otwarcia Targów Wschodnich i wśród patrijotycznego nastroju, wywołanego uroczystością”. Wobec czego sędziowie przysięgli uznali Fedaka winnym tylko zbrodni usiłowanego morderstwa popełnionego na osobie wojewody Grabowskiego. Równocześnie 7 głosami uwolniono Szytka, Palijewa, Kobierskiego, Matczaka od współwiny w tej zbrodni. Następnie wszystkich oskarżonych uwolniono 7 głosami od zarzutu zbrodni zdrady głównej i dalszego udziału w tej zbrodni. Natomiast odpowiedziano twierdząco na pytanie dotyczące zaburzenia spokoju publicznego (par. 65 ust. karnej) co do Fedaka, Szytka, Palijewa, Matczaka, Jaresmiejczuka i Zyblikiewicza. W myśl tego werdyktu trybunał skazał Stefana Fedaka na 6 lat ciężkiego więzienia z postem co miesiąc. Wszystkim skazanym policzono areszt śledczy. Uwolniono od winy i kary resztę oskarżonych a mianowicie: Kobierskiego 10 głosami, Hnatowicza 6 głosami, Hołubowicza 11 głosami, Tofana 10 głosami, Worobiejewskiego 12 głosami. obrońcy zgłosili zażalenie nieważności wyroku i odwołanie od wysokości kary. Wnioskowi obrony, aby skazanych wypuszczono na wolność, sprzeciwił się prokurator. Uwolnionych wypuszczono natychmiast na wolność.

35 milionów na bibliotekę sztuki

WARSZAWA 20. Art. malarz Tadeusz Weloński, ofiarował 35 milionów mk. na założenie biblioteki sztuki i rzemiosł.

Departament sztuki zajął się już zrealizowaniem tego pięknego dzieła, by zaś uniknąć dewaluacji tej sumy, zakupił za tę kwotę dolary.

Biblioteka, którą tworzy obecnie departament, mieścić się będzie w jednym ze skrzydeł Zamku, gdzie z czasem znajdą się i inne nasze księgozbiory, tymczasem znajdujące się jeszcze w Rosji.

Wykrycie tajnego biura paszportowego.

SOSNOWIEC. Policja sosnowiecka wykryła w mieszkaniu niejakiego Feldbauma, właściciela pokojów umeblowanych przy ul. Teatralnej, Nr. 3 w Sosnowcu tajne biuro paszportowe. 15-letnia córka Feldbauma panna Róża Feldbaum stała na czele tego biura i zaopatrywała w paszporty zagraniczne członków całej czarnej giełdy w Sosnowcu na przejazd do Bytomia i innych miast niemieckiej części Górnej Śląska.

Zostali aresztowani: Róża Feldbaum, Frenkel Fiszler, Rozones, Bajtel, Zwaig Fiszler i inni. Panna Róża Feldbaum dostarczała paszporty podrabione z

pieczęciami dyrekcji policji w Katowicach. Paszporty były zaopatrzone w fotografie właścicieli. Dalsze śledztwo prowadzi 1 komisariat policji w Sosnowcu. Śledztwo to zatacza coraz szersze rozmiary. Aresztowanych 11 osób z mniejszości ogadano pod kluczem.

Unieważnienie wyborów na Wołyniu.

WARSZAWA. 20. Materiały, zebrane przez specjalne komisje śledcze, które badały akta wyborcze w województwach wołyńskim i nowogrodzkim potwierdziły—jak dowiaduje się „Kurjer”, tak poważne nadużycia podczas głosowania, że nie ulega żadnej wątpliwości, iż wybory tam będą unieważnione.

Podwyższenie podatków

WARSZAWA. Jak się dowiaduje „Kurjer”, w Ministerjum Skarbu opracowane są projekty podniesienia podatków.

Chodzi tutaj o równomierne rozłożenie podatków dla miast i wsi. Wysokość, do jakiej zostaną podatki podniesione, jeszcze nie została ustalona.

Plan bolszewizacji Niemiec.

RYGA. Moskiewskie „Izwestja” zamieszczają artykuł, w którym omawiają plan akcji komunistycznej w Niemczech. W myśl tego artykułu punktem wyjścia dla rewolucji socjalnej w Niemczech stać się powinno zażądanie przez komitety fabryczne kontroli nad produkcją fabryk. Ponieważ sfery burżuazyjne oprą się tym żądaniom, sytuacja zmusi całą klasę robotniczą do walki z burżuazją.

W artykule Zinowiewa w „Prawdzie” również poruszona jest sprawa przyszłości komunizmu w Niemczech. Miedzy innymi pisze Zinowiew „Mam wrażenie, że decydujące zdarzenia w Niemczech mogą nastąpić o wiele prędzej, niż można się spodziewać. Jeśli się nie mylimy, to mnożą się oznaki, że rewolucja proletariacka zmierza z Rosji do Niemiec.

Nowy pomysł w opłatach podatkowych.

WARSZAWA. 20. Gazety warszawskie donoszą, że w min. skarbu odbyły się obrady nad podatkami. Miano wysunąć koncepcję, ażeby opłaty były unormowane według cen zboża.

Co kwartał byłyby regulowane.

Posel Korfanty wstąpił do klubu chrześ.-demokratycznego

WARSZAWA. „Kurjer Warszawski” podaje, że Korfanty zgłosił swe przystąpienie do sejmowego klubu chrześ.-demokracji.

Bogdan Ronikier aresztowany w Salzburgu.

WIEN. W szerokich kołach tutejszych wywołuje sensację wielka następująca sprawa: Znany ze słynnego procesu z czasów przedwojennych hr. Bohdan Ronikier, internowany jak wiadomo na żądanie rządu polskiego w Salzburgu, przyjechał przed kilku dniami za pozwoleniem tamtejszych władz policyjnych do Wiednia. Tymczasem przybywszy do stolicy, podał Ronikier swój faszystowski adres policyjnym władzom w Salzburgu. Skoro fałszerstwo to wyszło na jaw, wysłała policja salzburska list gończy za hr. Bohdanem Ronikierem, na którego padło podejrzenie, że zamierza ratować się ucieczką do Ameryki. Tymczasem hr. Ronikier powrócił niespodzianie z nieznanymi bliżej przyczyn do Salzburga, gdzie został na ponowne żądanie rządu polskiego aresztowany. Rząd polski domaga się podobno natychmiastowego wydania hr. Ronikiera władzom polskim. Hrabia natomiast sprzeciwia się temu, twierdząc iż wyrok sądowy podpisany przez byłego gubernatora Kongressówki, Beselera, zwolnił go od winy i kary.

FASZYSCY.

Na przekór dzisiejszej demoralizacji zmaterializowaniu i wybujałej żądzy wolności, która burzyć chce wszelki porządek społeczny, znaleźli się ludzie, którzy mając za cel najwyższy i jedyny dobro ojczyzny, oparli swe zasady na moralności wyższej, jak przeciętna i postawiwszy jako najwyższe prawo honor żołnierza-obywatela. Wpatrzni w ten ideał, dążą do niego niezmordowanie drogą ofiary złożonej z siebie dla kraju czystości życia i pokornej poddania się przyjętej na się dyscyplinie. Ludzie ci, rycerze i bojowni-

cy sprawiedliwości, pokazali światu, że pierwiastki idealne nie straciły swej dawnej mocy—doszły do potęgi i władzy i dokonali cudu odrodzenia swego społeczeństwa.

Mówię oczywiście o faszystach

Przywódcy polityczni faszystów i członkowie najwyższego ich dowództwa, nosząc tytuł „Generalne Dowództwo Milicji Faszystów”, zgodnie przyjęli regulamin obowiązujący wszystkich członków organizacji. Regulamin ten daje dokładny obraz podstawowej idei faszystów w szeregu artykułów.

I tak art. 1 mówi krótko i jasno: „Partja faszystów jest milicja, służąca Bogu i Ojczyźnie”. Każdy więc wstępujący do organizacji członek składa następującą przysięgę: „Na imię Boga Italji—na imię Tych, którzy dla Italji polegli, przysięgam poświęcić się na życie całe dobru Ojczyzny”. Dalej w art. 4 powiedzianem jest: „Żołnierz faszysta winien służyć Italji w czystości i przejęty głębokim mistycyzmem. Winien się wzmocnić niewzruszoną wiarą—dać się opanować nieugiętej woli — w pogardzie powinien mieć wszelki oportunizm, wszelką chytrą i przebiegłość. Przejęty ważnością swego szczytnego apostołstwa, niosącego ratunek Wielkiej wspólnej Matce-Ojczyźnie, winien mu wszystkie swe siły i czystość swego życia poświęcić. Żołnierz-faszysta znać powinien tylko swój obowiązek—jedno ma tylko prawo wypełnianie obowiązków i jedną radość, tę, gdy je uczciwiej wypełni.

Od członków organizacji—od najwyższych do najniższych, regulamin wymaga przede wszystkim „siły i pokory”. „Posłuszeństwo winno być ślepe—mówi dalej—absolutne i pełne głębokiego uszanowania”. Faszysta zwykłą, przyrodzoną moralnością zadawałać się nie powinien. Regulamin liczy się wprawdzie z niedoskonałością natury ludzkiej, wie że absolutny ideał osiągnąć się nie da, jednak, mówi dalej, że honor swój nosić powinien faszysta jak dawni rycerze bez zarzutu i bez trwogi.—Bo honor jest jak prawo, które choć nigdy ostatecznej doskonałości osiągnąć nie może, jednakże do niej ciągle dąży, ją jedynie mając na celu. Tak też faszysta winien być wpatrzony w wysoki ideał nieskończoności swego honoru.

Kto przeciwko regulaminowi wykroczy, staje się, stosownie do ważności wykroczenia, Nieczystym—Niegodnym—lub Zdrajcą. Na Nieczystego nakłada bez sądu jego zwierzchnik polityczny czy wojskowy odpowiednią do winy karę, której wysokość nawet może w niektórych wypadkach dojść do wykluczenia z organizacji. Niegodni i Zdraccy bywają sądzieni przez rodzaj trybunału wojennego i reguły po dowiedzeniu im winy wykluczeni. Na Zdraców nakłada ponadto organizacja dotkliwie kary, tak aby mogły służyć jako odstraszcający przykład.

Regulamin daje też dokładne przepisy hierarchji organizacji. Faszystom wogóle dzielił się na dwa odłamy: polityczny i militarny.

W odłamie politycznym, najniższym wódzem jest t. zw. kierownik. Tego wysuwa sama siła faktów na jego stanowisko. Kierownikiem bowiem staje się każdy, zyskawszy w swem otoczeniu adeptów dla czystej i niespaczonej idei faszystów i obejmuje przewodnictwa nad tą grupą i usprawiedliwi swa wartość wodza samym faktem że władzę swą utrzymać potrafi. Kierownicy ci podlegają dyrektorjom okręgowym, te dalej dyrektorjom prowincjonalnym, a te z kolei Głównemu Zarządowi Partji, na którego stoi sam wielki Benito Mussolini, wódz najwyższy faszystów dzisiejszy oficjalny kierownik rządu włoskiego. Bezwzględna dyscyplina zobowiązuje każdego zwierzchnika w stosunku do wyższej jego władzy — i bezwzględnie winien on jej kolej przestrzegać u swych podwładnych, za których odpowiada wobec swych zwierzchników. Polityczni ci dyrektorowie i kierownicy nie mają głosu, kiedy chodzi o akcję wojskową i nie wolno im się

mieszać do wykonania planów podjętych przez militarnych dowódców faszystów.

W organizacji milicji faszystów stoi na czele Generalny Komendant Milicji. Ten ma pod sobą Generalnych Inspektorów okręgowych. Potem idą jako dowódcy coraz to drobniejszych formacji, konsułowie, komendanci kohort, centurji, wreszcie manipułów, którego jednostka jest ostatecznie zwykły szeregowiec faszysta, zwany po starorzymsku „Gregario”. Wogóle jako zasadę wprowadzają faszyci w swą organizację wojskową nazwy starorzymskie, bo i cnoty republikańskiego Rzymu chcieliby wzbudzić w młodym pokoleniu.

Przepisowy ukłon faszystów, — ramie prawe wzniesione ukośnie w górę i dłoń wyciągnięta — głowa i spojrzenie zwrócone na pozdrowianego — jest ten sam, jakim pozdrowiano się w starożytnej Romie.

„Gregari” dzielą się na „priucipi” zwani też „Czarne koszule” (czarna koszula, sportowe spodnie do kolan, owijacze na nogach są przepisowym mundurem faszystów) i na triari czyli rezerwistów „Gregari” odpowiadają pojęciu żołnierza frontowego. Oni to wysyłani są na ekspedycje karne i wogóle używani są do wszelkiej akcji na zewnątrz „Triari” wykonywują służbę etapową i tworzą intendenturę niejako armji faszystów; O przydzieleniu nowowstępującego członka do tej lub innej grupy wojskowej faszystów stanowi komendant.

Armia faszystów doskonale zorganizowana i w korbach żelaznej dyscypliny, liczy do 600.000 ludzi. Regulamin w art. 40 odpowiada: „Kto nie potrafi aż do utraty życia, jeśli tego zajdzie potrzeba, bronić munduru i oznak wojskowych faszystów — niegodnym jest ich noszenia, w nich bowiem ucieleśnia się tradycja bojownika za świętą sprawę”.

J. Scibor.

Stało się źle!

Kurjer Łódz. pisze:

Dzisiaj, gdy już gorączka wyborcza przysłała, warto rozejrzeć się, jaki Sejm zbudował Naród sobie i co od niego należy się spodziewać. Z punktu czysto narodowego i państwowego, bez żadnych uprzedzeń, pragniemy, sprawę tak ważną dla przyszłości Państwa i Narodu oświetlić.

Musimy sobie powiedzieć prawdę, że Wybory zawiodły nadzieje Narodu. A winni temu sami wyborcy. Jedni z tchórzostwa, gdy im włączano w mózgi, że „Jedność Narodowa” się rozbiła i in; zaś z chytrą, gdy im obiecywano zjemie bez wykupu, z zniechęceniem podatków i tym podobne brednie, zdradzili swoją organizację polityczną „Narodowego Zjednoczenia Ludowego”, występującą w czasie wyborów pod hasłem „Polskiego Centrum”.

Jedni i drudzy nie umieli myśleć, odwrócili się od swoich wodzów, stojących na gruncie umiarkowanym, mającym na celu dobro Państwa i Narodu—i poszli głosować na te listy, poselskie przedstawiciele, których błotem bluzgali na kierunek polityczny umiarkowany. I chociaż na wiecach mowy przedstawiciele „Polskiego Centrum” przyjmowali z zadowoleniem i uznano słuszność wywodów, to jednakże głosy swe oddano na partje polityczne, skrajne, ludzące się obietnicami, jakich nie szczeniło że tylko partje prawa i lewa Polskę zbawia.

Na to zaślepienie z jakim Naród szedł do Wyborów! życie odpowie okrutną zemstą, skazując go na niepotrzebne doświadczenia.

Większość w Sejmie będzie miała lewicę, łącznie z mniejszościami narodowymi, to jest: żydami, Niemcami, Rosjanami, Białorusinami i Ukrainami. A wiemy, bo już Naród doświadczył na skórze własnej, że lewica do rządów rozumnych i pożytecznych dla Narodu i Państwa jest niezdatną. Ona umie hałasować, zaogniać życie Narodu, wytwarzać bezład słowem uważać Sejm za trybunę wjeczową, a nie za przybytek rozumu i pracy dla dobra Narodu. Mniejszości zaś narodowe nie możemy uważać za przyjął Polski—i one to będą podsycały niezgodę w Narodzie, aby co prędzej Państwo Polskie doprowadzić do upadku. Bo to jest ich celem!

Prawica zaś, chociaż ma piękny program, który nazwać możemy umiarkowanym i wystawiła najgodniejszych przedstawicieli; to jednakże nie będzie umiała spokojnie pracować z lewicą i mniejszościami narodowymi, jak to już widzieliśmy w Sejmie Ustawodawczym.

Ci, najgodniejsi obywatele, jacy jako czołowi kandydaci, weszli do Sejmu i Senatu nie utrzymają całej prawicy w korbach umiarkowania do zgodnej pracy, do wywołania z przeciwnej strony państwo-

wo-twórczego kierunku. Jedni i drudzy nienawidzą się i uważają za wzajemnych wrogów. Takie więc cięło polityczne w Sejmie, z korzyścią dla Narodu i Państwa niezdołne będzie pracować.

I to jest fakt, o którym Naród się wkrótce przekonają. Ani prawa, ani lewa strona, zwalczając „Polskie Centrum“ nie przypuszczały, że zabijają zdrową myśl w Narodzie, sądziły, że jednakże ten umiarkowany kierunek, pewne zwycięstwo odniesie. Zapomniały o tem, że Naród nasz jest, w większości, nieoświecony że jest zniecierpliwiony drożyzną i niejasnymi warunkami swego bytu, więc pragnąłby za wszelką cenę poprawy, a nie rozumiejąc tego, i jaka praca popłynęła dla jego dobra, od obalamyjących go partji, szedł na oślep ich obietnicę i głosował w tem przekonaniu, że był sobie poprawi.

I zdradził siebie, zdradził Polskę, jak sobie postać tak też będzie się wysypiał!

Stało się źle, bardzo źle, jednakże nie wolno Narodowi upaść na duchu!

Umiarkowany kierunek myśli politycznej powinien się skupić w organizowaniu i jść w lud z właściwym oświeceniem rzeczy ojczyźstych, bo on jest wszystkim umiarkowany—i prawdę budować w jego duchu, aby zrozumiał, że tylko rzetelną pracą oszczędnością Naród może się podźwignąć, a nie „gadanią“ nie rzucaniem szumnych haseł. Bowiem gdy zaowu godziną nowych Wyborów wybije, a może to nastąpić wcześniej, aniżeli myślemy, żeby był gotowym do naprawy błędu strasznego, jaki w tych Wyborach popełnił.

Zadanie to ma do spełnienia „Narodowe Zjednoczenie Ludowe“ i ono, w imię dobra Narodu, nie powinno się zachwiać chwilowym niepowodzeniem, które sprawił brak oświaty ludu.

Oczywiście należy w to włożyć dużą pracę, a od niej nie wolno się uchylić ludzjom dobrej woli, stojącym na czele tej organizacji.

Z Bogiem i Narodem od nowa do pracy!!!

Uroczystość w Stow. Rzemieślników Chrześcijańskich.

W ubiegłą niedzielę 19 bm., Kaliskie Stow. Rzem. Chrz. pod wezwaniem św. Józefa obchodziło uroczystość 15-lecie swego istnienia, a jednocześnie poświęcenie swego nowego sztandaru.

Obchód ten Stowarzyszenie połączyło z przyjazdem Wysokich Dostojników Kościoła, co wiele podniosło całą uroczystość.

O godz. 9 m. 15 wszystkie cechy kaliskie ze swymi sztandarami, Straż ogniowa z orkiestrą „Ognisko“ z orkiestrą, wyruszyły z gmachu przy ul. Piekarskiej do Kościoła OO. Jezuitów, mając na czele delegatów przyjezdnych, jako przedstawicieli innych Stow. rzemieślniczych.

O godz. 9 m. 30 odbyła się w kościele OO. Jezuitów uroczysta Msza św. na intencję Stowarzyszenia, odprawiona przez J. E. ks. Biskupa Zdzitowieckiego, który też dokonał poświęcenia sztandaru, a następnie zwrócił się do zgromadzonych z podniosłą przemową.

W czasie Mszy św. śpiewał chór Stowarz. Rzemieślników Chrz. oraz chór T-wa śpiewaczego im. św. Cecylii.

Po nabożeństwie rzemieślnicy powrócili w tym samym szyku do gmachu Stowarzyszenia, stanowiąc długi korowód, któremu towarzyszyły tłumy ciekawych. Na twarzach braci cechowych przebiegała szlachetna duma, wynikająca ze zrozumienia idei „w jedności siła“, która pracy stowarzyszonych zawsze przyświecała.

Przed gmachem uprzednio zdjęto pamiątko wa fotografię, a następnie udano się na salę, gdzie odbyło się uroczyste posiedzenie członków z racji 15-letniego jubileuszu. Pierwszy powitał gości prezes Stow. p. Kazimierz Mystkowski, a następnie przemawiali delegaci składając życzenia Stowarzyszeniu Kaliskiemu dalszego rozwoju i pożytecznej pracy na polu krzewienia rzemiosł.

Po posiedzeniu wszyscy obecni, w liczbie około 200 osób, zasiedli do wspólnego obiadu, w czasie którego wygłoszono wiele toastów. Piękną treścią odznaczył się toast posła H. Radziszewskiego.

Na godz. 6 m. 30 wyznaczony został, jako dalszy ciąg uroczystości, Koncert-raut, który zaszczyli swoją obecnością przebywający w Kaliszu Dostojnicy Kościoła z kss. Kardynałami Karkowskim i Dalborem na czele.

Przybyłych gości powitał przy wejściu orkiestra strażacka hymnem papieskim, poczem panie z koła Poleki i Stowarzyszenie Rzem. wreczyły ks. Kardynałowi i Biskupom piękne bukiety z żywych kwiatów. Po zapisaniu się w księgach pamiątkowych i obejrzeniu różnych pamiątek poszczególnych cechów Wysocy Goście udali się na salę gdzie rozpoczął się koncert. Przedtem powitał gości ze sceny prezes Mystkowski, a następnie dłuższe przemówienie i powitanie w im. rzemieślnika polskiego wypowiedział poseł H. Radziszewski.

Na program koncertu złożyły się śpiewy choralne połączonych chórów p. dyr. p. CPELLIEGO, śpiew solowy p. Jędrzejaka i piękne trio pp. Wilkomirskich. Koncert zakończył się odśpiewaniem przez chóry „Roty“, którą wszyscy wysłuchali stojąc.

Dostojni Goście pożegnali następnie gościnne progi Stow. Rzemieślników i odjechali do sali T-wa Muzycznego, gdzie odbył się raut miejscowej inteligencji i sfer ziemiańskich.

W gmachu Rzemieśln. natomiast po koncercie rozpoczęła się zabawa taneczna dla członków Stow. i ich rodzin, która przetrwała do godz. 4 rano.

P. S.

KRONIKA.

MILJONOWKA.

Numer 1,595,613 wyjęto z koła w sobotnim losowaniu 4 proc. państwowej pożyczki premijowej. Wygrana przypadła w udziale polskiej krajowej Kasie pożyczkowej część swoich funduszów emerytalnych.

— WIELKI KONCERT CECYLIIJNY TOW. MUZYCZNEGO. Przypominamy, że w dniu 22 bm., tj. w środę o godz. 8-iej wieczorem dorocznym zwyczajem odbędzie się wielki koncert Chórów Tow., który wypełni: „Orfeusz“ opera w 3-ach aktach Ch. Glucka. W koncercie przyjmą udział solistki: artystka opery Warszawskiej, prof. Warszawskiego Konserwatorium Marja Trąbczyńska (Orfeusz) Halina Bernasowska (Eu rydyka). Nina Morska (Amor) Mamrothówna. Bilety wcześniej są do nabycia w cukierni pana Mayera.

— NA OCHRONĘ Im. ELIZY ORZESKOWEJ odbędzie się podwieczorek Taneczny o godzinie 4-iej pp. w sali Towarzystwa Muzycznego dnia 25.11.1922 r.

Z NIEDZIELI.

Niezwykle uroczysto obchodzili nasz stary gród wczorajszy dzień. Wiele złożyło się na to, by dzień wczorajszy zapisał się złotymi zgłoskami w dziejach Kalisza. Na uroczystość otwarcia i poświęcenia zakonnego seminarjum duchownego czyli nowicjatu OO. Jezuitów w Kaliszu zjechali się najwyżsi dostojnicy Kościoła Katolickiego w Polsce. Przyjechał więc do Kalisza: Eminencja Ks. Prymas Edmund Dalbor z Poznania. Eminencja Ks. Kardynał Kakowski, Ks. biskup Zdzitowiecki, Ks. biskup Tymieniecki i Ks. biskup sufragana Kryński. W związku z tą uroczystością odprawiono sumę pontyfikalną.

Po uroczystym „Te Deum“ Ks. biskup Zdzitowiecki dokonał poświęcenia obojętnego gmachu Klasztornego.

Po poświęceniu w lokalu Klasztornym odbył się obiad w którym oprócz Wysokich Gości przyjezdnych przyjęło udział około 70 osób ze sfer duchowieństwa miejscowego, wojskowości, obywateli ziemskich mieszczań i przedstawicieli Stowarzyszeń. W czasie obiadu przemawiał pierwszy Ks. prowincjał OO. Jezuitów, Sopuch, dziękując tym wszystkim, którzy to zbożne dzieło założenia nowicjatu w Kaliszu doprowadzili do tak świetnych rezultatów, a zwłaszcza b. prezydentowi ministrów Skulskiemu i Ks. Kan. W. Bliźnińskiemu. Następnie przemawiał biskup Zdzitowiecki wojew. łódzki dr. Garapich w im. rządu na cześć zakonu OO. Jezuitów. Po obiedzie o g. 5 w. odbyła się w nawęjacie uroczysta akademja. Ogólnie dziękowano Ks. rektorowi Janowi Meyerowi za trudy poniesione nad urzędzeniem uroczystości dnia tego.

W dniu wczorajszym święciło też 15-letni jubileusz swej owocnej pracy Stowarzyszenie Rzem. Chrześcijańskich, opis którego podajemy na innem miejscu. Szczupłe ramy notatki kronikarskiej nie pozwolą nam się rozpisywać nad doniosłym znaczeniem tych dwóch uroczystości. Dzień ten jednak na długo utkwi w pamięci potomnych. Kościół OO. Jezuitów, k który był właśnie terenem uroczystości niedzielnych, od godz. 7-iej rano do wiecz. napełniały tłumy wierzących.

— ALARM.

W niedzielę o godz. 4 rano zaalarmowano Straż ogniową do ognia, jaki powstał w domu Nr. 55 przy ul. Stawiszynskiej. Ogień ugasili mieszkańcy i kilku nadbiegłych strażaków, wobec czego Straż od wyjazdu wstrzymano.

— PODZIEKOWANIE.

Zarząd Akademickiego Koła Kaliszan składa niniejszym serdeczne podziękowanie W. P-wu Zabłockim ze Słuszkowa za ofiarowaną na rzecz Koła sumę 30 tys. mk. jako ofiarę zamiast biletu na bal.

— SPADEK.

Dnia 19 kwietnia 1920 roku zmarł w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w Seattle Wash obywatel polski. Jan Raymer pochodzący prawdopodobnie z Torunia w wieku lat około 40. W spadku po nim, po pokryciu kosztów pogrzebu i innych wydatków postępowania spadkowego, pozostała kwota 28 dolarów 64 cent., złożona na razie w Sądzie.

Według dotychczas zebranych informacji ojciec zmarłego miał przebywać w Inowrocławiu, gdzie był zatrudniony w browarze.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych wzywa niniejszem wszystkich rozszarpanych sobie prawo do spadku, do pismennego zgłoszenia swych pretensji do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Departament Konsularny, ul. Fredry nr. 1 w Warszawie. W piśmie należy się powołać na K. II. a. 25929

— ZAROBKI MUZYKANTÓW.

Dowiadujemy się, że kilku muzykantów którzy grali na balu urządzonym w sobotę na rzecz studentów pobrali honorarium w sumie 350 tys. mk. pozatem uczyniono na nich składkę, wśród ofiarodawców byli tacy, którzy dali 50 tys. mk.

— PRZYSZŁY PREZYDENT WARSZAWY.

Wedle krążących pogłosek, po ustępującym prezydencie m. Warszawy p. Nowodworskim, nastanie jego następcą na tem stanowisku b. poseł p. de Rosset.

— S. P. ALFONS GROTOWSKI.

W Warszawie zmarł s. p. Alfons Grotowski, b. naczelnik inżynier miasta st. Warszawy i naczelnik wydziału kanalizacji i wodociągów.

S. p. Grotowski; dożył sędziwego wieku, żył lat 90.

— POZARY.

W dniu 10 bm. we wsi Skalnierz gm. Staw wybuchł pożar w zabudowaniach Józefa Owczarka. Pastwą pożaru padły: stodoła napełniona zbożem, szopa i obora ogólne straty wynoszą około 7 milionów marek.

W dniu 11 bm. wybuchł pożar w Przyranie, którego pastwą padły: stodoła i obora inwentarz, wiele produktów i narzędzi rolniczych. Straty wynoszą 6 milionów marek.

— SPŁOSZENI ZŁOCZYŃCY.

Nieznani złoczyńcy zakradli się do składu towarów manufakturnych Kempnera Hersza, gdzie spakowali sobie wiele towarów, w krytycznym jednak momencie zbudził się chłopiec śpiący w przyległym pokoju i spłoszył złoczyńców, którzy mimo to zabrali ze sobą towarów na sumę 520 tys. mk., resztę towarów wartości około 5 milionów pozostawili, mając je już spakowane.

Sprawy walutowe

Na mocy ustawy z dnia 17-go grudnia 1921 roku w przedmiocie udzielenia ministrowi skarbu pełnomocnictwa do wydawania rozporządzeń w sprawie regulowania obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcemi walutami zarządzone zostały:

a) na koszta podróży do wysokości 1000 fr. szw. lub równowartości w innych walutach, jednorazowo na osobę, za specjalną adnotację na paszporcie zagranicznym, względnie w razie wyjazdu na obszar Wolnego Miasta Gdańska na dowodzie osobistym w tym ostatnim wypadku, jednakże nie częściej, jak raz na miesiąc.

b) na wszystkie inne cele gospodarczo uzasadnione, o ile zachodzi konieczność dokonania zapłaty zagranicą i suma nie przewyższa 1000 fr. szw. lub równowartości w innych walutach. Dla sum wyższych wymagane jest uzyskanie uprzedniego zezwolenia ministerjum skarbu, lub organów przez nie oznaczonych;

c) wywóz walut i dewiz, nie pochodzących z kupna w bankach dewizowych, dozwolony jest bez uzyskiwania specjalnego pozwolenia do wysokości 1000 fr. szw., lub równowartości w innych walutach zagranicznych. Dla wywozu sum do wysokości 3000 fr. szw. lub równowartości w innych walutach, wymagane jest zezwolenie Polskiej Kraowej Kasy Pożyczkowej lub jednego z jej oddziałów. Zezwolenia takie udzielane będą za okazaniem paszportu zagranicznego.

d) wywóz marek polskich w gotowości, przekazach lub zobowiązaniach kupieckich, dozwolony jest bez specjalnego pozwolenia do wysokości 100,000 marek polskich jednorazowo dla jednej osoby, z tem jednakże iż ogólna suma wywiezionych przez jedną osobę marek polskich, nie może przekroczyć w ciągu jednego miesiąca 300,000 mk. Pozwolenie na wywóz marek polskich do wysokości 300,000 mk., udziela Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej oddziały.

Pozwolenie na wywóz sum powyższych udziela ministerjum skarbu lub wyznaczone przez nie organy. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 20 listopada.

Umowa s dostawcami wobec spadku waluty

Na ostatnim posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów znalazła się m. inn. sprawa umów z dostawcami rządowymi, które to umowy miały być zmodyfikowane w związku ze spadkiem waluty.

Komitet nie powziął jednak w tej sprawie żadnej zasadniczej decyzji i uznał ją za zależną z całością naszych spraw walutowych.

Podobno sprawa ta ma być jeszcze poruszona na jednym z przyszłych posiedzeń komitetu.

Niebywała konkurencja !!!

Wielka wyprzedaż gotowych ubrań.

Postanowiliśmy przez czas ograniczony wysłać pocztą za pobraniem każdemu kto przyśle swój adres dokładne eleganckie modne

GARNITURY MĘSKIE

z dobrego trwałego materiału we wszystkich najnowszych kolorach i deseniach lub w kratkę. Cena tylko mk. 32,500, z lepszego materiału gat. A. mk. 34,500 i mk. 47,000, gatunek B. z dobrego wykwintnego materiału mk. 50,000, gat. C. granat. boston mk. 65,000, gat. D. kortalowe mk. 75,000, gat. E. kortalowe jasne mk. 80,000.

PALTA JESIONKI z dobrych zimowych materiałów, fasony ostatniej mody, we wszystkich kolorach, fasony kimonowe lub reglany, gat. A. mk. 43,500, gat. B. 48,000, gat. C. 60,000, gat. D. 75,000 i 95,000 mk.

Kurtki myśliwskie na wacie gat. A. mk. 37,000, gat. B. mk. 49,500, w najlepszym gatunku C. mk. 60,000.

Spodnie gotowe z dobrego materiału ładnie uszyte, gładkie lub w kratkę mk. 8,500, gat. B. z lepszych fabryk mk. 10,500, gat. C. mk. 18,500, gat. D. z bostonu lepszych fabryk mk. 21,000, gat. E. do ubrań wizytowych czarne tło, białe paski mk. 28,500, z czystego kamgaru mk. 23,000, 24,000, 26,000 i 38,000, (prysłać miarkę w centymetrach szerokość talii i długość, można nitką).

Opakowanie i przesyłka na rachunek kupującego.

BEZ RYZYKA. O ile towar się nie podoba, przyjmuje takowy z powrotem.

ADRES: do działu ubraniowego:

WARSZAWA, SIENNA 27-15 (dom własny)

Józef Jakubowicz.

UWAGA: Za nasze gotowe wyroby otrzymujemy codziennie wiele podziękowań i powtarne zamówienia.

Krój i robota warszawska.

Przy większych obstalunkach **pożądanym jest zadatek.** 3022

PTOREBKI PORTFELE

Najtańsze źródło zakupów
P. STIFT - WIEJSKA 5.
Sprzedaż w mieszkaniu.

Platery

FRAGETA, NORBLINA,
HENNEBERGA.

Zginęła karta zwolnienia
wydana przez PKU. w Kaliszu
na imię Andrzeja Augustyniaka
rocznik 1895. 3122

Zginął paszport
wydany przez Urząd gm. Żydów,
oraz karta bezterminowego
urlopu wydana przez
PKU. w Kaliszu na imię Franciszka
Ignasiaka, rocznik 1895

Zginął paszport
wydany przez magistrat m. Kalisza
na imię Marjanny
Woźniak. 3123

Zginęła karta bezterminowego urlopu
wydana przez PKU. w Kaliszu
na imię Szmida Władysława
rocznik 1892. 3125

Kupiecka szkoła przy
Preissa

W POZNANIU,
ul. Fran. Ratajczaka 29.

Nowe kursy kwartalne, półroczne i roczne rozpoczynają się z początkiem każdego kwartału. Osobne lekcje każdego czasu. Prospekty na żądanie.

Fortepian lub pianino
kto wynajmie lub sprzeda?
oferty do Redakcji Gazety
Kaliskiej pod № 3120. 3120

Amerykańskie buty gumowe
zupełnie nowe, okazjynie sprzedam.
Kalisz, ul. Towarowa 3,
m. 4 godz. 4-7. 3118

Wdowa bezdzietna

znająca wiejskie i miejskie, gospodarstwo, zna się na wyrobie wędlin, pieczywa, chleba i kuchni poszukuje posady gospodyni. Kalisz, Szopena № 3 m. 10. 3092

Sprzedamy

fabrykę haftów oraz dom fabryczny z placem przy ul. Górnośląskiej. 3073

Wiadomość: Górnośląska 52.

Ból głowy, migrena, neuralgię usuwają powszechnie znane proszki z „kogutkiem” „**Migreno Nervosin**”. Ładać w aptekach i składach aptecznych proszków z „Kogutkiem”. 1919

Do odebrania pozostawiona

mufka

w cukierni „EUROPA” 3110
za zwrotom kosztów ogłoszenia.

Uwadze PP. Lekarzy

100% wyciąg jądrowy „SPERMINA ARS”
stosuje się z powodzeniem przy następujących chorobach:

neurastenji, niemocy płciowej, neuralgiach, hysterji, ogólnym osłabieniu, uwiązanie starczym i małokrwistości (anemji), ostrych zakaźnych chorobach i dla rekonwalescentów przy chorobach serca i naczyń, arterjosclerozie, podagrze, chronicznym reumatyzmie, djabecie, szkorbutcie, Lues'ie, tyfusie, influencji, alkoholiźmie, morfiniźmie przy ostrych zatruciach.

DZIAŁ ORGANOTERAPII CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNEJ FABRYKI „ARS”
w Wilnie. 2955

Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

PRZEDSTAWICIELSTWO:

WARSZAWA, Złota 14, m. 10, Telefon 224-27.

Z mojej fabryki polecam do natychmiastowej dostawy:

Papę dachową, lepnik smołę z węgla kamiennego destylowaną cementowe czerwone falcowe dachówki,

WŁADYSŁAW LEWANDOWSKI,

FABRYKA PAPY

T C Z E W - Pomorze. 2382

Mk. 100.000 nagrody.

W środę, dnia 8 bm. w drodze ze Stawiszyna na stację Kalisz zgubiono lub skradziono walizę zawierającą prócz rzeczy różne dowody i stemple „Domu Handlowego M. Herbst i S-ka w Warszawie. Łaskawego posiadacza tej walizy upraszam o zwrot z całą zawartością do firmy A. Ulrych Kalisz, Wrocławska 36, za powyższą nagrodą. 3059

Dla dogodności klientów zaopatrzyłem swój skład na sezon zimowy w najlepsze gatunki różnego rodzaju

FUTRA

2752 **męskie i damskie.**

Przyjmuję wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, **oraz reperacje.** — Kobię zmiany, kupuję różne skórki surowe oraz używane futra. — Płacę najwyższe ceny.

Firma egzystuje **z poważaniem Józef Bigeleisen,** od roku 1894. **Browarna 3, oficyna, II p. Tel. 159**

DRUKARNIA „GAZETY KALISKIEJ”

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Najstarsza drukarnia w Kaliszu!

Największy zakład graficzny w ziemi Kaliskiej!

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki graficznej.

Druga, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze, druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia ślubne oraz wszystkie inne druki. 5/5

Kompletnie nowy asortyment okuczonek najnowszych kroi. 5/5 Własna introligatornia.

Maszyny pospieszne poruszane elektrycznością. Maszynki secerskie. Sterotypownia.

TANIO — ŁADNIE — SZYBKO I DOKŁADNIE